

Jaarverslag diaconaal werk Haarlem 2019

Door: Danielle Leder – diaconaal werker

Datum: 26-01-2020

Terugblik

Er is veel aandacht geweest voor diaconale activiteiten afgelopen jaar. De KRO-NCRV heeft in januari een uitzending 'Met Hart en Ziel' opgenomen rond de Buurttuk, een artikel rond de Kookworkshops is in oktober opgenomen in een brochure 'Armoedebestrijding' van Knooppunt Armoede en Kerken, en in november mocht ik op het podium van de Landelijke Diaconale Dag van Kerk in Actie iets over de activiteiten in Haarlem vertellen.

In het bijzonder wil ik de opening van de tweedehands kinderkledingwinkel noemen, die ook veel aandacht heeft gegenereerd. Want drie jaar nadat ik mijn oog op deze winkel heb laten vallen, ontving ik in oktober de sleutel. In twee maanden tijd heb ik met een geweldig team van vrijwilligers de winkel opgeknapt en geopend. De reacties van de buurt zijn positief: 'Eindelijk is de winkel weer open!'. Er zijn inmiddels zo'n 25 geregistreerde HaarlemPas-klienten die dagelijks zo'n 30% van het winkelend publiek omvatten. De andere 70% koopt tweedehands kleding vanuit het duurzaamheidsideaal: 'niet alles hoeft nieuw te zijn'. Vooral deze groep klienten komt ook regelmatig weer kleding inbrengen: een echte kringloop.

Omdat de winkel nog net geopend is, zal ik in mijn jaarverslag hier nog niet nader op ingaan. Ik zal vooral de gestelde doelen van het diaconaal werk bespreken en hoe er is gewerkt aan het borgen en continueren van activiteiten door middel van vrijwillige inzet.

Doelen

In 2019 stond naast de doelen die met specifieke activiteiten werden nagestreefd, het volgende doel centraal:

- De continuïteit van activiteiten borgen door middel van de inzet van vrijwilligers

Een aantal activiteiten behoren inmiddels tot het vaste programma van het diaconaal werk in Haarlem, dit zijn:

- **Taalklas Oosterkerk** – Basisschoolkinderen 8 t/m 12 jaar met een taalachterstand
- **Buurttuk: Bakkie in de buurt** - Buurtbewoners die meer contact wensen met elkaar
- **Kookworkshop Oosterkerk** – Mensen die willen leren 'budgetkoken' en gezellig samenzijn
- **Zakgeldproject** – Basisschoolkinderen 8 t/m 12 jaar met een HaarlemPas
- **Werkgroep interculturele activiteiten** – Bewoners van verschillende culturele achtergronden met elkaar in contact brengen

Als we kijken naar de inzet van vrijwilligers bij bovenstaande activiteiten dan zien wij dat uitvoerende taken zoals het geven van 'taalles', het schenken van koffie en thee bij de Buurttuk, het klaarzetten van tafels en kookgerei voor de workshops prima worden gedaan door vrijwilligers. De contacten met externen en professionals, zoals het vastleggen van het programma, data en locatie voor het zakgeldproject en interculturele activiteiten blijft onder verantwoordelijkheid van de diaconaal werker. Tevens is het niet altijd vanzelfsprekend dat vrijwilligers ook daadwerkelijk de diaconale taak van het schenken van 'aandacht' aan deelnemers van een activiteit overnemen.

Een praktijkvoorbeeld: De kookworkshop bestaat nu al sinds oktober 2017. Vier keer hebben wij de workshop georganiseerd in een programma van zes weken achter elkaar. Elke keer dat de workshopronde werd uitgevoerd was er een wissel van zo'n 30% nieuwe deelnemers. Omdat de 'vaste kern' van de groep de behoefte had om elkaar op regelmatige basis te ontmoeten, hebben wij besloten om vanaf oktober 2019 de kookworkshop op maandelijkse basis vorm te geven. Om de maand zou of de diaconaal werker of een diaken van de Oosterkerk de 'achterwacht' zijn in het gebouw. Enkele deelnemers hebben zich opgeworpen om de organisatie tijdens de kookworkshop te regelen. In december kreeg ik echter te horen dat een nieuwe deelnemer van de workshop niet meer in het nieuwe jaar zal komen omdat zij het gevoel heeft geen aanspraak te krijgen in de groep. Ze wordt niet begroet tijdens binnenkomst en vindt het een 'vaste klik'. Ze gaat op zoek naar een andere eetgroep. Als ik de keer daarop bij de kookworkshop aanwezig ben, merk ik dat veel mensen graag willen vertellen over waar ze momenteel in hun leven tegenaan lopen. Ik hoef niet veel andere dingen te doen tijdens de workshop dan te zitten en te luisteren.

Opbrengsten doelen

De doelen zoals geformuleerd in de jaarplanning diaconaal werk 2019, zijn voor de eindrapportage geclusterd met de volgende formulering:

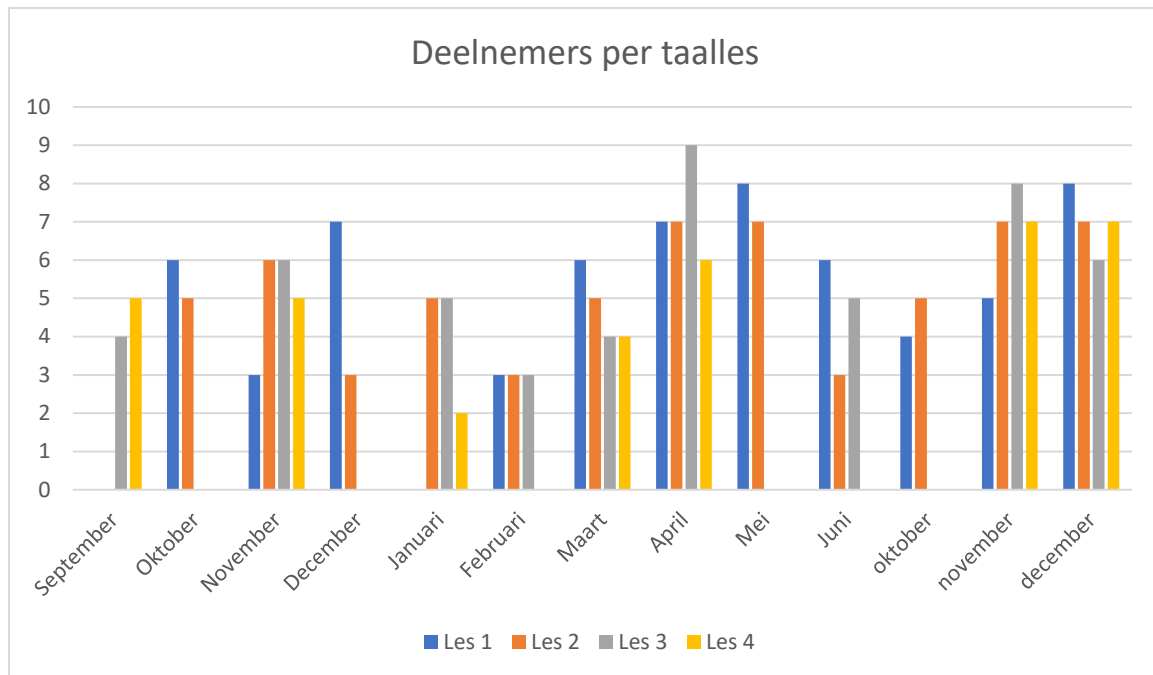
- **Armoedebestrijding: materiële en immateriële ondersteuning**
- **Activering en stimulering maatschappelijke deelname**
- **Ontmoeting en saamhorigheid buurtbewoners stimuleren**
- **Hulpvragen signaleren**
- **Hulp en geestelijke bijstand verlenen**

Armoedebestrijding

Aan armoedebestrijding wordt in het diaconale werk voornamelijk gedaan door immateriële ondersteuning in de zin van het organiseren van activiteiten en projecten waaraan mensen / kinderen met een HaarlemPas gratis mogen deelnemen. In 2019 waren dit:

- **Taalklas Oosterkerk:** wekelijks op de dinsdagmiddag van 15:30-16:30. 1 betaalde kracht en 1-2 vrijwilligers. €1,- per les.

Totaal hebben in 2019 aan deze klas 15 kinderen deelgenomen waarvan 13 een HaarlemPas hadden. Hieronder volgt de registratie van het aantal leerlingen per les:

Analyse

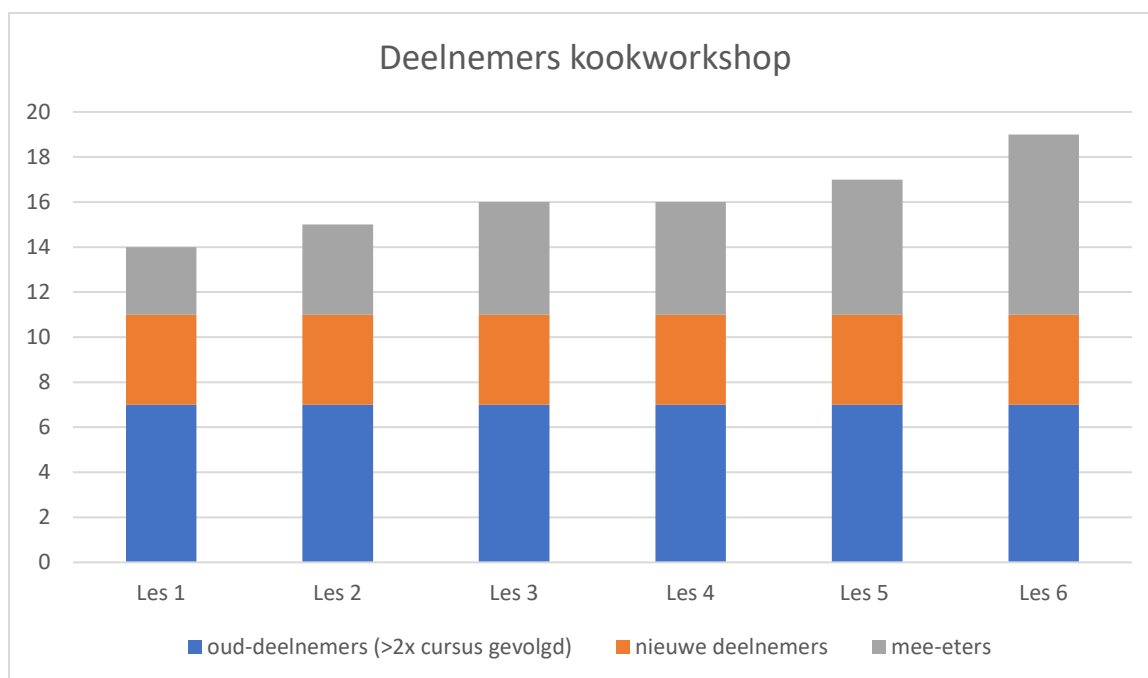
Dit overzicht laat zien dat het aantal deelnemende kinderen erg wisselend was. Een toename was te merken aan het einde van het jaar. Er zijn toen een drietal kinderen door de leerkracht van de St. Bernardusschool naar deze taallessen gestuurd omdat een leerling van haar veel baat heeft gehad bij de lessen. Verder waren de leerlingen die betaald hadden het vaakst aanwezig.

Continuering

In oktober 2019 zijn we weer verder gegaan met de huiswerkklas. Enkele ouders hebben aangegeven om ook taallessen te willen ontvangen. We kijken nog wat hierin mogelijk is. Om de binding met zowel de kinderen als de ouders te versterken organiseren wij nu 1x per maand een ouder-kind knutselles in plaats van de taallessen. Zo zien we de ouders wat vaker en kunnen we polsen waar zij nog behoefte aan hebben.

- **Kookworkshop Oosterkerk:** 6 bijeenkomsten maart-april op dinsdagavond van 17:00-20:00 uur. 1 betaalde kracht, 1 betaalde vrijwilliger (kok), 1 vrijwilliger. €2,50 per keer.

Totaal hebben in 2019 aan deze workshops 11 mensen deelgenomen waarvan 6 een HaarlemPas hadden. Per les aten 4 a 5 mensen mee voor €2,- per keer. Hieronder volgt de registratie van het aantal oude en nieuwe deelnemers:

Analyse

De kookworkshop is in maart-april voor de 4de keer georganiseerd. Het verzoek kwam van een meneer die via het internet op zoek ging naar een cursus gezond koken in Haarlem waarbij hij meteen contacten kon opdoen. Hij kwam toen via een krantenbericht over de Kookmaatjesworkshop bij het e-mailadres van de diaconaal werker en heeft gevraagd of ze weer van start gingen in 2019. Dit was aanleiding om nogmaals een workshop Budgetkoken van 6 bijeenkomsten te organiseren.

Aan de cijfers zien we een toename van mee-eters aan het einde van de workshopronde. Dit omdat veel van de nieuwe deelnemers op een later moment in de cursus vrienden en familie meenamen. Ze kregen een coupon om iemand gratis mee te laten eten. Veel van de coupon-eters zijn echter 2 a 3 keer geweest.

Continuering

Omdat zo'n 60% van de deelnemers de cursus al meerdere keren heeft gevolgd, heeft de diaconaal werker gevraagd of zij het niet zelf willen organiseren zodat zij zich op andere taken kan richten. Hier hebben 2 deelnemers enthousiast op gereageerd. Met begeleiding van de diaconaal werker hebben zij zelf de workshop georganiseerd vanaf oktober 2019. Omdat de wens er was elkaar langere tijd te ontmoeten is het termijn van de Kookworkshop 1x per maand (1^e dinsdag van 17:00-20:00) en dan van oktober t/m mei. Als Danielle niet aanwezig is in het gebouw vangt een diaken van de Oosterkerk de verantwoordelijkheid op.

- **Zakgeldproject Velservoort:** tijdens de voorjaars,- zomer en herfstvakantie op de maandag en dinsdagochtend. 1 betaalde kracht, 3 vrijwilligers

Totaal hebben in 2019 9 kinderen meegedaan met het Zakgeldproject in Velservoort. In de zomervakantie moesten we de projectdagen afzeggen omdat Zomerschool startte en een aantal kinderen op familiebezoek waren.

Analyse

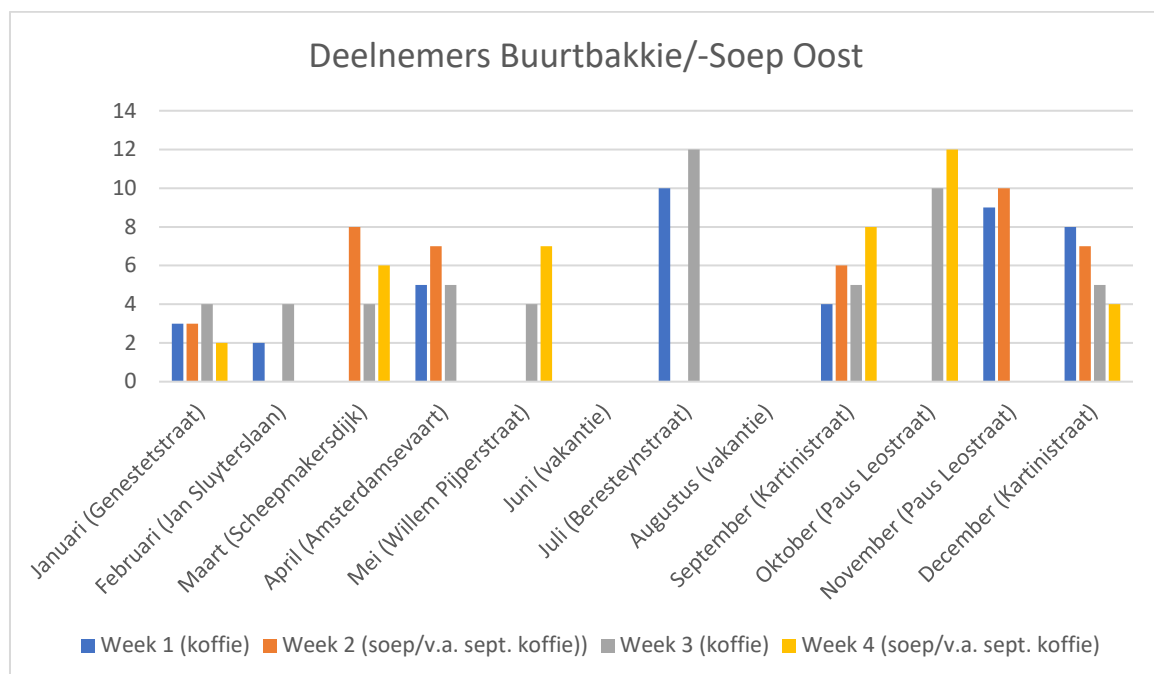
In Velservoort zitten kinderen in de tijdelijke gezinsopvang. Vaak niet-Westerse ouders, gescheiden en (tijdelijk) zonder woonruimte. De ouders gaven tijdens de voorlichtingsbijeenkomst aan dat ze 'niets' hebben. Ook geen gelegenheid om zak- of kleedgeld aan hun kinderen te geven. Wat dat betreft sluit het Zakgeldproject goed aan bij de bewoners. Aan de andere kant is het aanbod van zakgeld zo minimaal omdat het alleen verkregen wordt bij de projectdagen, dat de kinderen ook niet echt kunnen leren van het 'sparen' en uitgeven van zakgeld. Dat was bij het Zakgeldproject in Oost anders omdat de ouders daar wel iets van hun inkomsten apart konden zetten voor de kinderen. Wellicht is een meer structureel aanbod van het Zakgeldproject voor deze doelgroep effectiever.

Continuering

Op basis van onze kennismaking met de bewoners van Velservoort en hun behoeften te hebben gehoord, hebben we besloten ons 'Vakantietassen' project daar aan te bieden. De kinderen hebben een tas met speelgoed ontvangen en Velservoort heeft met eigen begeleiders en vervoer een uitje Linneushof georganiseerd. We gaan kijken of we dit aanbod volgend jaar nogmaals kunnen herhalen.

Ontmoeting en saamhorigheid buurtbewoners stimuleren & Hulpvragen stimuleren

- **Buurttuk:** Wekelijks op de donderdagmiddag van 13:00-14:00 uur Bakkie in de Buurt en om de week van 17:00-18:00 uur Soep in de Straat. Vanaf maart 2019 op de dinsdagochtend 10:00-11:00 uur in Schalkwijk. 1-2 Betaalde krachten, 1-2 vrijwilligers.

Analyse

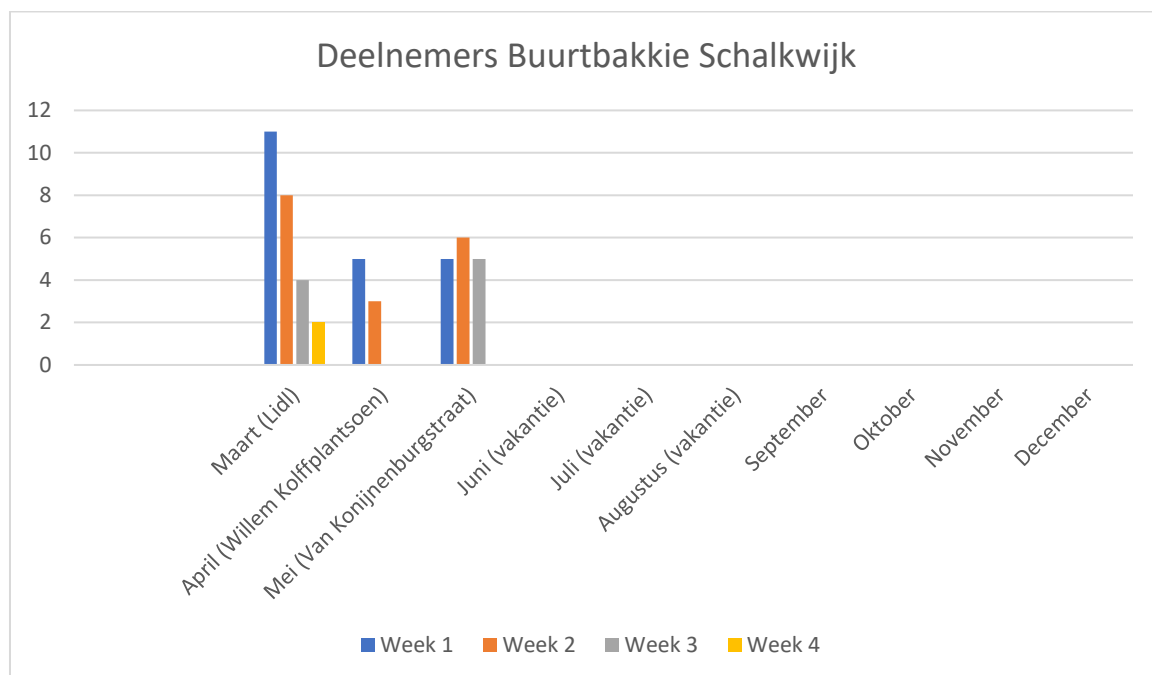
Vele factoren spelen mee met het hebben van bezoekers van de Buurttuk. Allereerst zijn de weersomstandigheden bepalend. In januari en februari hadden we door regen en kou weinig bezoek. Ten tweede zien we dat de soepmomenten het goed doen in wijken waar mensen wat jonger zijn

(30-50 jr) en werken (Scheepmakersdijk en Amsterdamsevaart). De koffie doet het hier beduidend minder omdat er minder mensen thuis zijn overdag. Waar de koffiemomenten het wel goed doen zijn de 'seniorenwijken' met bewoners met een westerse-achtergrond (Beresteynstraat). Het 'bakkie doen' is iets wat herkenbaar is voor Nederlanders. We zien ook weinig bewoners met een niet-westerse achtergrond hierbij aansluiten. Contact stimuleren tussen mensen van verschillende achtergronden is hierdoor minder geslaagd. Wel zien we dat de deelnemers van de Buurttuk het 'wekelijkse' koffiemoment erg waarderen. Zodra wij echter weggaan wordt dit niet meer gecontinueerd. Wat voortgekomen is uit de contacten met bewoners is in 2019 o.a. Nieuwjaarsborrel Beppie Nooijstraat (seniorencomplex), Nieuwjaarsborrel en Burendag Emostraat.

Over het signaleren van hulpvragen, een praktijkvoorbeeld: *In september stonden wij in de Kartinstraat met de tuk. In dit flatgebouw wonen veel ouderen. De koffiemomenten werden goed bezocht en mensen gaven aan dat ze dit graag vaker zouden wensen: een gezellig samenzijn. Veel ouderen zijn alleenstaand en missen het contact met de burens. We hebben daarom besloten in december op eerste kerstdag een kerstviering met chocolademelk en gluhwein te doen. De bewoners vonden dit een erg leuk initiatief. Verrassend was wel dat slechts 30% van de bezoekers van het buurtbakkie die aangaven behoefte te hebben aan meer contact, aanwezig was op eerste kerstdag. Dit geeft aan dat het uiten van een hulpvraag één ding is, maar vervolgens degene overhalen om mee te doen aan een activiteit nog lastig blijkt.*

Continuering

Het Sociaal Wijkteam gaat een rol spelen in het aanleveren van adressen waar sociale inzet nodig is. Zij zullen vanaf september bij de Bakkies in Oost aanwezig zijn. De soepavonden hebben wij per september 2019 geannuleerd en omgezet in een koffiemoment omdat wij merkten dat de mensen de kwamen, vaak wat jonger en werkend, al een goed netwerk hebben en minder hulpvragen dan de bewoners die op de koffiemomenten kwamen. De buurttuk blijkt vooral van nut te zijn om eenzame mensen op te sporen en de hulpvragen die wij ontvangen zijn voornamelijk ook van die aard: alleenstaande ouderen die meer behoefte hebben aan contact.

Analyse

Wat opvalt aan het Buurtbakkie in Schalkwijk is dat er vergeleken met Oost veel belangstelling voor is en ook niet-westerse bewoners zijn geïnteresseerd in wat wij doen. In Schalkwijk wordt er voorlopig alleen koffie en thee geschonken. In tegenstelling tot Oost zijn de straten divers bewoond. Ook 's ochtends zijn nog veel jonge mensen thuis. Signalen die wij te horen krijgen is dat er bij de westerse bewoners nog veel onrust en irritatie is over niet-westerse bewoners die in flatgebouwen eten aan de vogels voeren en die niet deelnemen aan buurtactiviteiten.

Continuering

Contacten zijn ontstaan met de bewonerscommissie in de Konijnenburg. De Buurttuk was uitgenodigd voor de buurtbarbecue bij de Konijnenburg waar de Buurttuk-werkers (DOCK en Diaconie) het Buurtbloemetje-project gaan houden om contacten tussen westerse- en niet-westerse bewoners te stimuleren. Wegens vakantie van de opbouwwerkers in juni, juli en augustus is het niet gelukt de buurttuk op regelmatige basis in te zetten in Schalkwijk. In september besloten de opbouwwerkers de bolderkar in schalkwijk te gebruiken voor de koffiemomenten, zodat zij wat vrijer waren in de planning.

- **Werkgroep interculturele Activiteiten**

In de werkgroep interculturele activiteiten zit een vertegenwoordiger namens de Oosterkerk (de diaconaal werker), Selimiye moskee, DOCK, HaarlemEffect (Sociaal Wijkteam) en Buuv. Rond Ramadan, kerst en koningsdag hebben wij een activiteit georganiseerd om mensen met verschillende culturele overtuigingen bij elkaar te brengen. Wat ons is opgevallen is dat bewoners erg gestimuleerd moeten worden om op een locatie waar ze normaal niet komen, de kerk of de moskee, aan een activiteit deel te nemen. Het zijn vaak dezelfde mensen die deelnemen. We merken wel dat ze elkaar beginnen te herkennen van eerdere activiteiten. Blijvende contacten zonder bemiddeling van professionals zijn minimaal.

Activering en stimulering maatschappelijke deelname

Onder de deelnemers van verschillende diaconale activiteiten waren mensen die zich graag als vrijwilliger wilden inzetten bij activiteiten. Zo zijn er twee deelnemers van de kookworkshop die de coördinatie op zich hebben genomen, een deelnemer van de kookworkshop heeft geleerd de Buurttuk te besturen zodat hij kan helpen bij koffiemomenten, en via Facebook hebben een tweetal mensen zich gemeld om ook bij de Buurttuk te helpen. Van deze vijf mensen hebben vier een uitkering en zij proberen via het vrijwilligerswerk een bijdrage te leveren aan de maatschappij.

Hulp en geestelijke bijstand verlenen

In 2019 heeft een deelnemer van de kookworkshops mijn hulp gevraagd bij een (dreigend) traject van huisuitzetting. Zij wilde alleen het gesprek met het sociale wijkteam en de GGD aangaan als ik aanwezig was. Ik heb haar gedurende 2019 bijgestaan wat heeft geresulteerd in een ontruimingstraject van het Leger des Heils. Inmiddels heeft GGD de woning goedgekeurd en kan de mevrouw in haar huis blijven wonen.

Bij een tweede dame heb ik in 2019 op regelmatige basis huisbezoeken afgelegd. Deze mevrouw had in korte tijd haar man en zoon verloren en zij had behoefte aan een gesprek van iemand van de kerk. Toen zij in 2019 ernstig ziek werd, vroeg ze mij regelmatig langs te komen. Ik heb haar ontmoet bij een Buurttuk-moment in 2018. Inmiddels heeft zij ook contact met dominee Egbert de Lint.